

Υπόθεση C-500/22

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

22 Ιουλίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Tribunal Supremo (Ισπανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

19 Ιουλίου 2022

Αναιρεσείοντες:

Novo Banco, S. A. – Sucursal en España

Banco de Portugal

Fundo de Resolução

Αναιρεσίβλητη:

Proyectos, Obras y Servicios de Badajoz, S. L.

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Ομολόγο μη μειωμένης εξασφάλισης εκδοθέν από ισπανικό υποκατάστημα πορτογαλικού πιστωτικού ιδρύματος – Αγορά από ισπανική εταιρία στη δευτερογενή αγορά – Συμβατική υποκατάσταση και αντιστροφή της υποκατάστασης ex lege – Επιβολή, στο ισπανικό υποκατάστημα του διάδοχου ιδρύματος, της υποχρέωσης να καταβάλει στην αγοράστρια την περιοδική απόδοση και να επιστρέψει το ονομαστικό ποσό του ομολόγου – Έφεση και αίτηση αναιρέσεως

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Διαδοχικές αποφάσεις περί μέτρων εξυγίανσης εκδοθείσες από το κράτος μέλος καταγωγής πιστωτικού ιδρύματος – Οδηγία 2001/24/EK – Δημιουργία «μεταβατικής τράπεζας» – Μέτρα μη δημοσιευθέντα κατά τα προβλεπόμενα στην

οδηγία 2001/24 – Αναγνώριση της αποτελεσματικότητας των αποφάσεων από το κράτος μέλος υποδοχής – Ερμηνεία της οδηγίας 2001/24 – Συμβατότητα με το θεμελιώδες δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, τη γενική αρχή της ασφάλειας δικαίου, τη γενική αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας και το θεμελιώδες δικαίωμα της ιδιοκτησίας

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Συνάδει με το θεμελιώδες δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), τη γενική αρχή της ασφάλειας δικαίου και την αρχή της ισότητας και της απαγόρευσης κάθε διάκρισης λόγω ιθαγένειας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 21, παράγραφος 2, του Χάρτη ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 2001/24 η οποία συνεπάγεται την αναγνώριση, σε κράτος μέλος υποδοχής, των αποτελεσμάτων απόφασης της αρμόδιας διοικητικής αρχής του κράτους μέλους καταγωγής η οποία δεν δημοσιεύθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 6, παράγραφοι 1 έως 4, της οδηγίας 2001/24;

2. Συνάδει με το θεμελιώδες δικαίωμα της ιδιοκτησίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 17 του Χάρτη και τη γενική αρχή της ασφάλειας δικαίου ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 2001/24 η οποία συνεπάγεται την αναγνώριση, σε κράτος μέλος υποδοχής, των αποτελεσμάτων απόφασης της αρμόδιας διοικητικής αρχής του κράτους μέλους καταγωγής με την οποία αναμεταβιβάστηκαν στην τράπεζα που πτώχευσε, στην οποία επιβλήθηκαν τα μέτρα εξυγίανσης, οι υποχρεώσεις και οι δεσμεύσεις που απορρέουν από ομόλογο μη μειωμένης εξασφάλισης το οποίο αγόρασε τρίτος, όταν οι εν λόγω υποχρεώσεις και δεσμεύσεις περιλαμβάνονταν στην περιουσία της «μεταβατικής τράπεζας»;

Νομολογία και σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Νομολογία

Απόφαση της 21ης Μαΐου 2019, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας (Επικαρπία επί γεωργικών γαιών), C-235/17, EU:C:2019:432.

Προτάσεις της 19ης Νοεμβρίου 2020, Banco de Portugal κ.λπ., C-504/19, EU:C:2020:943.

Απόφαση της 29ης Απριλίου 2021, Banco de Portugal κ.λπ., C-504/19, EU:C:2021:335.

Απόφαση της 5ης Μαΐου 2022, BPC Lux 2 κ.λπ., C-83/20, EU:C:2022:346.

Διατάξεις

Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: άρθρο 122.

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: άρθρα 17, 21, 38, 47, 51 και 52.

Οδηγία 2001/24/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Απριλίου 2001, για την εξυγίανση και την εκκαθάριση των πιστωτικών ιδρυμάτων: αιτιολογικές σκέψεις 11 και 12 και άρθρα 1, 1, 2, 3, 4, 6, 13 και 14.

Κανονισμός (ΕΕ) 407/2010 του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2010, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού μηχανισμού χρηματοοικονομικής σταθεροποίησης.

Οδηγία 2014/59/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και για την τροποποίηση της οδηγίας 82/891/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και των οδηγιών 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ΕΕ, 2012/30/ΕΕ και 2013/36/ΕΕ, καθώς και των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και (ΕΕ) αριθ. 648/2012.

Νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ)

Απόφαση της 19ης Μαρτίου 1997, Hornsby κατά Ελλάδας, CE:ECHR:1997:0319JUD001835791.

Απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2002, Del Sol κατά Γαλλίας, CE:ECHR:2002:0226JUD004680099.

Διατάξεις εθνικού δικαίου των οποίων έγινε επίκληση

Εθνικό δίκαιο του κράτους υποδοχής (Ισπανία)

Ley 6/2005, de 22 de abril, sobre saneamiento y liquidación de las entidades de crédito (νόμος 6/2005, της 22ας Απριλίου 2005, περί εξυγίανσης και εκκαθάρισης των πιστωτικών ιδρυμάτων): άρθρο 19. Πρόκειται για τον νόμο περί μεταφοράς στο ισπανικό δίκαιο της οδηγίας 2001/24.

Εθνικό δίκαιο του κράτους καταγωγής (Πορτογαλία)

Regime Geral das Instituições de Crédito e Sociedades Financeiras (γενικό καθεστώς των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών εταιριών). Πρόκειται για τον νόμο περί μεταφοράς στο πορτογαλικό δίκαιο της οδηγίας 2001/24.

Πλείονες αποφάσεις της Banco de Portugal (Κεντρικής Τράπεζας της Πορτογαλίας, στο εξής: Banco de Portugal) περί «μέτρων εξυγίανσης» του πορτογαλικού πιστωτικού ιδρύματος Banco Espírito Santo, S. A.: ειδικότερα, αποφάσεις της 3ης Αυγούστου 2014, της 11ης Αυγούστου 2014, της 13ης Μαΐου 2015 και της 29ης Δεκεμβρίου 2015.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Το πορτογαλικό πιστωτικό ίδρυμα Banco Espírito Santo, S. A. (στο εξής: BES) είχε ιδιαιτέρως σημαντική εμπορική παρουσία στην Ισπανία μέσω του υποκαταστήματός του (στο εξής: BES España).
- 2 Από τον Αύγουστο του 2014, λόγω της κρίσης που αντιμετώπισε η BES, η Banco de Portugal εξέδωσε πλείονες αποφάσεις σχετικά με την εξυγίανση του πιστωτικού ιδρύματος, συνοδευόμενες από «μέτρα εξυγίανσης».
- 3 Με την πρώτη από τις ως άνω αποφάσεις εγκρίθηκε η σύσταση «μεταβατικής τράπεζας» με την επωνυμία Novo Banco, S. A. (στο εξής: NB), στην οποία μεταβιβάστηκε εν μέρει η επιχειρηματική δραστηριότητα της BES.
- 4 Στα στοιχεία που μεταβιβάστηκαν με την εν λόγω απόφαση περιλαμβάνονταν ορισμένοι χρεωστικοί τίτλοι μη μειωμένης εξασφάλισης εκδοθέντες από τη BES, με την ονομασία «Obligaciones Sénior NB 6,875 % venc. julio de 2016» (ομόλογα μη μειωμένης εξασφάλισης NB 6,875 % λήγοντα τον Ιούλιο του 2016).
- 5 Εντούτοις, με την ίδια απόφαση διευκρινίστηκε ότι η Banco de Portugal μπορούσε, «οποτεδήποτε, να αναμεταβιβάσει» μεταξύ της BES και της NB «απαιτήσεις, υποχρεώσεις, περιουσιακά στοιχεία και στοιχεία ενεργητικού υπό διαχείριση», υπό τον όρο της τήρησης της πορτογαλικής νομοθεσίας.
- 6 9Δυνάμει του Ley 6/2005 (νόμου 6/2005, στο εξής: νόμος 6/2005), η Banco de España (Κεντρική Τράπεζα της Ισπανίας, στο εξής: Banco de España) δημοσίευσε το ίδιο έτος (2014) στη Boletín Oficial del Estado (Επίσημη Εφημερίδα του Βασιλείου της Ισπανίας, στο εξής: BOE) πολύ συνοπτική ανακοίνωση, στην οποία μνημονευόταν η κοινοποίηση που είχε λάβει από τη Banco de Portugal σχετικά με τα μέτρα εξυγίανσης, διευκρινίζοντας ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα είχε μεταβιβαστεί «εν μέρει» στη NB, ότι «η συνήθης δραστηριότητα [της BES] θα συνεχιζόταν χωρίς διακοπή» και ότι, επομένως, η BES España καθίστατο υποκατάστημα της NB.
- 7 Η εταιρία Proyectos, Obras y Servicios de Badajoz, S. L. (στο εξής: POSB) αγόρασε στα τέλη του 2014, στη δευτερογενή αγορά, ένα ομόλογο «Obligaciones Sénior NB 6,875 % venc. julio de 2016».
- 8 Το ομόλογο είχε εκδοθεί αρχικώς από τη BES España, αλλά κατά τον χρόνο της αγοράς του συνιστούσε υποχρέωση της Novo Banco, S. A., Sucursal en España (στο εξής: NB España), δυνάμει των αποφάσεων της Banco de Portugal.
- 9 Με τη συμπλήρωση του πρώτου έτους της συνολικής διάρκειας του ομολόγου, η NB España κατέβαλε στην POSB την αντίστοιχη απόδοση.
- 10 Στα τέλη του 2015 η Banco de Portugal αποσαφήνισε την κατάσταση της εξυγίανσης με περαιτέρω αποφάσεις. Οι εν λόγω αποφάσεις περιελάμβαναν,

ειδικότερα, την ουσιαστική «αναμεταβίβαση» από τη NB στη BES χρεωστικών τίτλων μη μειωμένης εξασφάλισης.

- 11 Ούτε οι αποφάσεις του 2014 ούτε εκείνες του 2015 δημοσιεύθηκαν στην Ισπανία, κατά τον τρόπο που απαιτείται από το άρθρο 6 της οδηγίας 2001/24, ήτοι μέσω της δημοσίευσης αποσπάσματος των αποφάσεων στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕΕΕ) και σε δύο εφημερίδες που κυκλοφορούν σε όλη την επικράτεια κάθε κράτους μέλους υποδοχής, στην επίσημη γλώσσα ή στις επίσημες γλώσσες του εν λόγω κράτους μέλους, με ακριβή μνεία του αντικειμένου και της νομικής βάσης των αποφάσεων, των προθεσμιών άσκησης μέσων έννομης προστασίας, της ημερομηνίας λήξης των εν λόγω προθεσμιών και των στοιχείων επικοινωνίας των αρχών που είναι αρμόδιες να αποφανθούν επί του μέσου έννομης προστασίας.
- 12 Το 2016 ξεκίνησε στην Πορτογαλία η διαδικασία εκκαθάρισης της BES. Από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι πραγματοποιήθηκαν στην Ισπανία οι δημοσιεύσεις που απαιτούνται από το άρθρο 13 της οδηγίας 2001/24 ούτε ότι πραγματοποιήθηκε η κατ' ιδίαν ενημέρωση των πιστωτών που απαιτείται από το άρθρο 14 της ίδιας οδηγίας.
- 13 Κατά τη λήξη του ομολόγου, η NB España δεν κατέβαλε στην POSB την αντίστοιχη απόδοση ούτε επέστρεψε στην εταιρία το ονομαστικό ποσό του ομολόγου.
- 14 Η NB España απάντησε στην εξωδικαστική όχληση της POSB ότι, με τις αποφάσεις της Banco de Portugal του 2015, οι υποχρεώσεις που συνδέονται με το επίμαχο ομόλογο είχαν «αναμεταβιβαστεί» στη BES.
- 15 Το 2017 η POSB άσκησε αγωγή κατά της NB España, με αίτημα την καταβολή της απόδοσης που αντιστοιχούσε στο τελευταίο έτος της συνολικής διάρκειας του ομολόγου και την επιστροφή του ονομαστικού ποσού του ομολόγου.
- 16 Η NB España προέβαλε ένσταση έλλειψης παθητικής νομιμοποίησης: υποστήριξε ότι η υποχρέωση που συνδεόταν με το ομόλογο είχε «αναμεταβιβαστεί» στη BES.
- 17 Το Juzgado de Primera Instancia (πρωτοδικείο, Ισπανία) και, κατ' έφεση, το Audiencia Provincial (εφετείο, Ισπανία) απέρριψαν την ένσταση και έκαναν δεκτή την αγωγή της POSB.
- 18 Δυνάμει του νόμου 6/2005, η Banco de España δημοσίευσε το 2019 στη BOE μία ακόμη ανακοίνωση, στην οποία μνημονευόταν νέα κοινοποίηση της Banco de Portugal σχετικά με τα μέτρα εξυγίανσης που περιέχονταν στις αποφάσεις του 2014 και του 2015.
- 19 Ούτε η συγκεκριμένη ανακοίνωση πληρούσε τις προβλεπόμενες στην οδηγία 2001/24 απαιτήσεις: μολονότι περιείχε εκτενή παράθεση των μέτρων, δεν παρείχε πληροφορίες σχετικά με τις προθεσμίες άσκησης μέσων έννομης προστασίας (ημερομηνίες), σχετικά με τα στοιχεία επικοινωνίας των αρχών που ήταν

αρμόδιες να αποφανθούν επί του μέσου έννομης προστασίας ή σχετικά με τη διαδικασία εκκαθάρισης της BES.

- 20 Η NB España άσκησε αναίρεση ενώπιον του Tribunal Supremo (Ανωτάτου Δικαστηρίου, Ισπανία) (του αιτούντος δικαστηρίου) κατά της απόφασης του Audiencia Provincial (εφετείου). Το Tribunal Supremo (Ανώτατο Δικαστήριο) έκανε δεκτή τη συμμετοχή στη δίκη της Banco de Portugal και του Fundo de Resolução (Ταμείου Εξυγίανσης, Πορτογαλία), δημόσιου φορέα, ως ομοδίκων της NB España, υπό την ιδιότητα των ενδιαφερόμενων μερών. Το Fundo de Resolução υπάγεται, άλλωστε, στη Banco de Portugal και κατέχει το 25 % του κεφαλαίου της NB.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 21 Όπως και σε άλλες υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον ισπανικών δικαστηρίων σχετικά με τη BES España, η NB España υποστηρίζει ότι στερείται παθητικής νομιμοποίησης (παρά το γεγονός ότι συνεχίζει την τραπεζική δραστηριότητα της προκατόχου οντότητας στα ίδια γραφεία και με τους ίδιους υπαλλήλους). Εν προκειμένω, η NB España υποστηρίζει ότι η υποχρέωση που αποτελεί αντικείμενο της αγωγής είχε μεταβιβαστεί σε αυτήν με τις πρώτες αποφάσεις της Banco de Portugal, πλην όμως «αναμεταβιβάστηκε» στη BES το 2015. Υποστηρίζει επίσης ότι η οδηγία 2001/24 υποχρεώνει τα ισπανικά δικαστήρια να αναγνωρίσουν την αποτελεσματικότητα όλων των εν λόγω μέτρων.
- 22 Ούτε η POSB, ούτε η NB España, ούτε η Banco de Portugal ούτε το Fundo de Resolução αντιτάχθηκαν στην υποβολή της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως. Όλοι οι διάδικοι προέβαλαν επιχειρήματα στο πλαίσιο της συνεργασίας τους για την ορθή διατύπωση της αιτήσεως.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 23 Γενικώς, το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι αντικείμενο της αίτησης προδικαστικής αποφάσεως είναι η συμβατότητα της ερμηνείας της οδηγίας 2001/24 με συγκεκριμένα θεμελιώδη δικαιώματα και γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης. Υπογραμμίζει ότι το αντικείμενο αυτό εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, επικαλούμενη συναφώς την απόφαση στην υπόθεση C-83/20.
- 24 Το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει επίσης ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την υποβολή της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως: τα προδικαστικά ερωτήματα είναι κρίσιμα για την επίλυση της διαφοράς, δεν υπάρχει καμία απόφαση του Δικαστηρίου περί ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης στο συγκεκριμένο ζήτημα, η ερμηνεία του εν λόγω δικαίου δεν παρέχει σαφή απάντηση, η δε απόφαση που θα εκδώσει το αιτούν δικαστήριο θα είναι αμετάκλητη.
- 25 Εν συνεχεία, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι επέλεξε την υπό κρίση υπόθεση για την υποβολή της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως καθότι

αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα του συγκεκριμένου είδους υποθέσεων, επισημαίνει δε ότι η εκδίκαση των λοιπών αιτήσεων αναιρέσεως στο συγκεκριμένο είδος υποθέσεων έχει ανασταλεί εν αναμονή της απόφασης του Δικαστηρίου.

- 26 Συγκεκριμένα, το αιτούν δικαστήριο εκθέτει τρεις λόγους για την υποβολή της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, έναν για κάθε υποβαλλόμενο προδικαστικό ερώτημα:
- 27 Πρώτον, το αιτούν δικαστήριο εξετάζει τη σημασία της μη δημοσίευσης στην Ισπανία των «μέτρων εξυγίανσης» (στα οποία βασίστηκαν η μερική μεταβίβαση και η «αναμεταβίβαση» που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της BES και της NB) και εκθέτει τα εξής:
- 28 Τα μέτρα που έλαβε η Banco de Portugal σχετικά με το πιστωτικό ίδρυμα BES και η δημιουργία της NB συνιστούν μέτρα εξυγίανσης για τους σκοπούς της οδηγίας 2001/24 (όπως επιβεβαιώθηκε με την απόφαση στην υπόθεση C-504/19). Μετά την αποστέρηση των στοιχείων ενεργητικού της, η BES κατέστη τράπεζα σε πτώχευση.
- 29 Όταν αναμένεται ότι η εξυγίανση θα επηρεάσει τα δικαιώματα τρίτων εκτός του κράτους μέλους καταγωγής του πιστωτικού ιδρύματος (διότι το ίδρυμα διαθέτει υποκαταστήματα σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη υποδοχής), η δε πράξη περί εξυγίανσης υπόκειται στην άσκηση μέσου έννομης προστασίας στο κράτος μέλος υποδοχής, η οδηγία 2001/24 υποχρεώνει το κράτος μέλος καταγωγής να δημοσιεύει τα μέτρα στην ΕΕΕΕ και σε δύο εθνικές εφημερίδες σε κάθε κράτος μέλος υποδοχής, στη γλώσσα ή τις γλώσσες του εν λόγω κράτους μέλους. Η δημοσίευση πρέπει να περιέχει τα αναγκαία στοιχεία σχετικά με τα μέτρα και τα διαθέσιμα μέσα έννομης προστασίας.
- 30 Στην υπό κρίση υπόθεση τέτοια δημοσίευση δεν πραγματοποιήθηκε στην Ισπανία όσον αφορά τη BES.
- 31 Η δημοσίευση που πραγματοποίησε η Banco de España το 2014 δεν πληρούσε τις απαιτήσεις της οδηγίας 2001/24. Ήταν άκρως συνοπτική, έως και παραπλανητική όσον αφορά την απρόσκοπτη συνέχεια μεταξύ της BES και της NB· εν πάση περιπτώσει, δεν παρείχε πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα «αναμεταβίβασης» που διέθετε η Banco de Portugal. Από την πλευρά της, η δημοσίευση που πραγματοποίησε η Banco de España το 2019 περιείχε μεν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα εξυγίανσης, περιλαμβανομένης της δυνατότητας «αναμεταβίβασης», πλην όμως όχι σχετικά με τα διαθέσιμα μέσα έννομης προστασίας (πληροφορίες οι οποίες, ούτως ή άλλως, εκείνη τη χρονική στιγμή θα είχαν παρασχεθεί εκπροθέσμως)· επιπλέον, υπήρξε μεταγενέστερη της απόκτησης του ομολόγου από την POSB καθώς και της ίδιας της έναρξης της κύριας δίκης.
- 32 Σύμφωνα με τις προτάσεις που ανέπτυξε η γενική εισαγγελέας στην υπόθεση C-504/19, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση στην εν λόγω υπόθεση

επισημάνθηκε ότι στον ισπανικό Τύπο έγινε εκτενής μνεία στην εξυγίανση της BES και ότι τούτο παρέσχε σε ορισμένους Ισπανούς επενδυτές τη δυνατότητα να ασκήσουν στην Πορτογαλία μέσα έννομης προστασίας κατά των μέτρων.

- 33 Εντούτοις, από τα έγγραφα που προσκόμισε η Banco de Portugal στην υπό κρίση υπόθεση επιβεβαιώνεται ότι οι πληροφορίες που δημοσιεύθηκαν στον ισπανικό Τύπο σχετικά με την εξυγίανση (καθώς και σχετικά με τις υποχρεώσεις που εξαιρέθηκαν από τη μεταβίβαση μεταξύ της BES και της NB) ήταν γενικής φύσεως. Οι εν λόγω πληροφορίες περιελάμβαναν επίσης δηλώσεις εμπλεκόμενων προσώπων κατά τις οποίες οι πελάτες δεν θα επηρεάζονταν και οι οποίες δημιουργούσαν την εντύπωση ότι θα υπήρχε πλήρης συνέχεια μεταξύ της BES και της NB.
- 34 Συγκεκριμένα, στον ισπανικό Τύπο δεν υπήρξε μνεία της δυνατότητας «αναμεταβίβασης» από τη NB στη BES, την οποία η Banco de Portugal διέθετε ήδη από τον Αύγουστο του 2014.
- 35 Η ανεπάρκεια των εν λόγω πληροφοριών επιρρωννύεται ακριβώς από το γεγονός ότι μόνον σε έξι περιπτώσεις ασκήθηκαν στην Πορτογαλία μέσα έννομης προστασίας από Ισπανούς, παρά τον μεγάλο αριθμό προσώπων που εθίγησαν στην Ισπανία από την εξυγίανση της BES.
- 36 Είναι αληθές ότι, κατά την οδηγία 2001/24, η εξυγίανση ισχύει έναντι των πιστωτών ανεξαρτήτως της δημοσίευσης. Σκοπός όμως της εν λόγω διάταξης είναι μάλλον να διασφαλίσει την αποτελεσματικότητα των μέτρων σε επείγουσες καταστάσεις στις οποίες ο χρόνος έχει καθοριστική σημασία. Είναι αμφίβολο αν η εν λόγω διάταξη επιτρέπει τη μη δημοσίευση, επί τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα όπως το εν προκειμένω, των αποτελεσμάτων που θα έχουν τα μέτρα στα δικαιώματα των πελατών και των πληροφοριών σχετικά με τα συγκεκριμένα μέσα έννομης προστασίας.
- 37 Επιπλέον, ούτε η έναρξη της διαδικασίας εκκαθάρισης της BES δημοσιεύθηκε στην Ισπανία, όπως απαιτείται από την οδηγία 2001/24. Τούτο εμπόδισε τους Ισπανούς πιστωτές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους στην εν λόγω διαδικασία.
- 38 Η Banco de Portugal υποστηρίζει ότι δημοσίευσε τα μέτρα (ή τουλάχιστον μέρος των αποφάσεών της) κατά τα προβλεπόμενα στην οδηγία 2014/59, η οποία ίσχυε τότε, και ειδικότερα ότι δημοσίευσε τα μέτρα στο διαδίκτυο τόσο στην πορτογαλική όσο και στην αγγλική γλώσσα.
- 39 Εντούτοις, από τις προτάσεις που ανέπτυξε η γενική εισαγγελέας στην υπόθεση C-504/19 γεννώνται αμφιβολίες σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής της οδηγίας 2014/59 στην υπό κρίση υπόθεση. Εν πάση περιπτώσει, η οδηγία 2014/59 δεν μεταβάλλει τις υποχρεώσεις δημοσίευσης που επιβάλλει η οδηγία 2001/24 σε περιπτώσεις όπως η επίμαχη στην υπό κρίση υπόθεση.
- 40 Επιπλέον, η οδηγία 2001/24 δικαιολογεί τις υποχρεώσεις δημοσίευσης από την αναγκαιότητα αποφυγής (ακόμη και έμμεσων) δυσμενών διακρίσεων λόγω

ιθαγένειας μεταξύ των πιστωτών του κράτους μέλους καταγωγής και των πιστωτών του κράτους μέλους υποδοχής.

- 41 Είναι αληθές ότι οι Ισπανοί επενδυτές θα μπορούσαν να υποστούν δυσμενή διάκριση σε σχέση με τους Πορτογάλους επενδυτές: δεδομένου ότι οι αποφάσεις της Banco de Portugal (και, συγκεκριμένα, η δυνατότητα «αναμεταβίβασης») δεν δημοσιεύθηκαν δεόντως στην Ισπανία, οι Ισπανοί επενδυτές δεν γνώριζαν ότι η αγορά των επίμαχων ομολόγων δεν αποτελούσε ασφαλή επένδυση, καθόσον η υποχρέωση σε σχέση με τα εν λόγω ομόλογα μπορούσε να επιστρέψει σε τράπεζα που έχει πτωχεύσει (BES).
- 42 Εξάλλου, η εν λόγω δημοσίευση βασίζεται επίσης στην αρχή της ασφάλειας δικαίου: οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να γνωρίζουν επακριβώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους ώστε να μπορούν να ενεργήσουν εγκαίρως σε σχέση με τα μέτρα. Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι, όταν τα μέτρα μπορούν να έχουν οικονομικές επιπτώσεις, η αρχή της ασφάλειας δικαίου πρέπει να τηρείται με ιδιαίτερη αυστηρότητα (απόφαση στην υπόθεση C-504/19).
- 43 Στην υπό κρίση υπόθεση ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι δεν δόθηκε η δέουσα δημοσιότητα στη δυνατότητα «αναμεταβίβασης». Όταν η POSB αγόρασε το ομόλογο στη δευτερογενή αγορά, οι υποχρεώσεις που απέρρεαν από το ομόλογο βάρυναν τη NB España και, επομένως, η POSB μπορούσε να έχει εμπιστοσύνη στις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τη φερεγγυότητα της «μεταβατικής τράπεζας» που δημιουργήθηκε από το πορτογαλικό Δημόσιο. Πράγματι, η NB España κατέβαλε την απόδοση του πρώτου έτους διάρκειας του ομολόγου. Εντούτοις, κατά τη λήξη του ομολόγου, η NB España αρνήθηκε να καταβάλει την απόδοση του τελευταίου έτους της διάρκειάς του και να επιστρέψει το ονομαστικό ποσό του, διότι η εν λόγω υποχρέωση είχε «αναμεταβιβαστεί» από φερέγγυα τράπεζα σε τράπεζα που είχε πτωχεύσει.
- 44 Η δημοσίευση καθιστά επίσης δυνατή την αποτελεσματική δικαστική προστασία, διότι καθιστά δυνατή την άσκηση προσφυγής κατά της αρχής που λαμβάνει τα «μέτρα εξυγίανσης». Τούτο προκύπτει από τη νομολογία του ΕΔΔΑ, η οποία απαιτεί το μέσο έννομης προστασίας να μην είναι απλώς «θεωρητικό ή κενό περιεχομένου».
- 45 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, είναι αμφίβολο αν μπορεί να θεωρηθεί ότι το άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 2001/24 έχει την έννοια ότι οι αποφάσεις της αρχής του κράτους μέλους καταγωγής πρέπει να αναγνωρίζονται στο κράτος μέλος υποδοχής ακόμη και όταν δεν έχει πραγματοποιηθεί η αναγκαία δημοσίευση.
- 46 Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο εξετάζει το ενδεχόμενο υπέρμετρης παρέμβασης στο δικαίωμα ιδιοκτησίας και παραβίασης της αρχής της ασφάλειας δικαίου και εκθέτει τα εξής:
- 47 Η κυριότητα ομολόγου μη μειωμένης εξασφάλισης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του θεμελιώδους δικαιώματος της ιδιοκτησίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 17

του Χάρτη. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, αντικείμενο της εν λόγω διάταξης είναι δικαιώματα με περιουσιακή αξία, εκ των οποίων απορρέει, λαμβανομένης υπόψη της έννομης τάξης, δεδομένη νομική θέση βάσει της οποίας τα εν λόγω δικαιώματα ασκούνται αυτοτελώς από και υπέρ του φορέα τους.

- 48 Η «αναμεταβίβαση» στη BES υποχρεώσεων που συνδέονται με το ομόλογο που αγόρασε η POSB συνεπάγεται στην πράξη την αποστέρηση της ιδιοκτησίας της.
- 49 Είναι αληθές ότι το δικαίωμα ιδιοκτησίας δεν είναι απόλυτο: το ίδιο το άρθρο 17 του Χάρτη ορίζει ότι ο ιδιοκτήτης μπορεί να στερηθεί το δικαίωμά του για λόγους δημόσιας ωφέλειας, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον νόμο και έναντι δίκαιης και έγκαιρης αποζημίωσης για την απώλειά της. Για παράδειγμα, οι μέτοχοι μπορεί να στερηθούν το εν λόγω δικαίωμα σε περίπτωση εξυγίανσης τράπεζας που πτώχευσε.
- 50 Η POSB, όμως, δεν ήταν μέτοχος ούτε πιστωτής της BES: με την αγορά ομολόγου στη δευτερογενή αγορά κατέστη πιστωτής της NB, φερέγγυας τράπεζας στην οποία είχαν μεταβιβαστεί προηγουμένως τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που συνδέονταν με το εν λόγω ομόλογο.
- 51 Η «αναμεταβίβαση» στη BES στέρησε από την POSB την ιδιοκτησία της χωρίς καταβολή δίκαιης και έγκαιρης αποζημίωσης.
- 52 Το γεγονός ότι οι αποφάσεις της αρχής με που πραγματοποίησε την «αναμεταβίβαση» δεν δημοσιεύθηκαν, όπως απαιτείται από την οδηγία 2001/24, μπορεί να συνεπάγεται, επιπλέον, παραβίαση της αρχής της ασφάλειας δικαίου.